

รายงานผลการตรวจสอบกิจการ
สหกรณ์ออมทรัพย์กรมบัญชีกลาง
ประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2566

เรียน คณะกรรมการดำเนินการ

ตามที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2566 มีมติเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2566 แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็นผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์กรมบัญชีกลาง ประจำปี 2566 ตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบกิจการเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการ ตามข้อบังคับของสหกรณ์ นั้น

ข้าพเจ้าได้ดำเนินการตรวจสอบประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 เสร็จสิ้นแล้ว ขอรายงานผลการตรวจสอบ โดยสรุปดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

- 1) เพื่อทราบว่าการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ ของสหกรณ์เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ
- 2) เพื่อทราบว่ามี การบันทึกบัญชีครบถ้วน ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน มีการคำนวณตัวเลขถูกต้อง มีเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกบัญชีครบถ้วนสมบูรณ์ มีการควบคุมและมีการจัดเก็บเอกสารหลักฐานต่างๆ ไว้ในที่ปลอดภัย
- 3) เพื่อทราบว่ามี การกำหนดระบบการควบคุมภายในด้านต่างๆ ไว้อย่างเพียงพอเหมาะสมรัดกุม

2. ขอบเขตการตรวจสอบ/วิธีการตรวจสอบ

- 1) ตรวจสอบเอกสารหลักฐานการรับ-จ่ายเงิน นอกเหนือจากรายการฝาก-ถอนเงินรับฝาก
- 2) ตรวจสอบเงินสดคงเหลือในมือเปรียบเทียบกับบัญชี
- 3) ตรวจสอบยอดคงเหลือของเงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์อื่น
- 4) ตรวจสอบหนังสือกู้เงินเพื่อเหตุฉุกเฉิน หนังสือกู้เงินสามัญและการค้ำประกัน และหนังสือกู้เงินพิเศษและการค้ำประกัน
- 5) ตรวจสอบเอกสารการฝาก-ถอนเงินรับฝาก
- 6) ตรวจสอบการบันทึกบัญชีในสมุดสรุปประจำวัน/สมุดเงินสด และการผ่านบัญชีไปบัญชีคุมยอดบัญชีย่อยและทะเบียนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 7) สอบทานระบบการควบคุมภายในและการกำหนดระเบียบปฏิบัติ

3. ผลการตรวจสอบ

3.1 ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานโดยการบริหารงานด้านต่างๆ เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบและมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ

- 1) สหกรณ์มีสมาชิก ณ วันที่ 31 มกราคม 2566 ทั้งสิ้นจำนวน 3,038 ราย ลดลงจากเดือนธันวาคม 2565 จำนวน 9 ราย เนื่องจากในระหว่างเดือนมกราคม 2566 มีสมาชิกเข้าใหม่ จำนวน 10 ราย ลาออกและจ่ายคืน จำนวน 19 ราย
- 2) กำไรสุทธิ 5.78 ล้านบาท และกำไรสุทธิต่อทุนเรือนหุ้นร้อยละ 0.002
- 3) โครงสร้างทางการเงินของสหกรณ์ ณ วันที่ 31 มกราคม 2566

สหกรณ์ มีสินทรัพย์รวม จำนวน 2,177.17 ล้านบาท หนี้สินรวม จำนวน 851.90 ล้านบาท และทุนสหกรณ์ จำนวน 1,325.27 ล้านบาท โครงสร้างสินทรัพย์ ส่วนใหญ่เป็นเงินให้กู้แก่สมาชิก จำนวน 1,044.76 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 47.99 ของสินทรัพย์รวม โครงสร้างของหนี้สิน ส่วนใหญ่เป็นเงินรับฝาก จำนวน 845.72 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 38.84 ของสินทรัพย์รวม โครงสร้างของทุน ส่วนใหญ่เป็นทุนเรือนหุ้น จำนวน 1,204.72 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.33 ของสินทรัพย์รวม

3.2 ด้านการเงิน

3.2.1 เงินสด

1) จากการตรวจนับเงินสดคงเหลือเมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2566 พบว่า สหกรณ์มีเงินสดคงเหลือ จำนวน 29,797.65 บาท และเมื่อกระทบยอดเงินสดจากวันตรวจนับเงินสดไปถึงวันที่ 31 มกราคม 2566 มีเงินสดคงเหลือ จำนวน 29,145.65 บาท ตรงตามบัญชี ณ วันที่ดังกล่าว ซึ่งอยู่ภายใต้วงเงินเก็บรักษา (30,000 บาท) ในแต่ละวัน

2) ในวันที่ 18 มกราคม 2566 สหกรณ์ได้รับเงินสดจากสมาชิกเพื่อฝากออมทรัพย์พิเศษ จำนวน 30,000 บาท และนำเงินดังกล่าวไปนำฝากธนาคาร เพียงจำนวน 14,000 บาท ซึ่งไม่ครบตามจำนวนที่สมาชิกรับมาฝาก ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่สหกรณ์ได้ชี้แจงว่า เจ้าหน้าที่นำเงินดังกล่าวไปใช้จ่ายแทนเงินสดย่อย จำนวน 14,595.04 บาท และนำเงินที่เหลือ จำนวน 1,404.96 บาท เก็บรวมกับเงินสดย่อย เป็นเหตุให้การนำเงินที่ได้รับจากสมาชิกไปนำฝากธนาคารไม่ครบตามจำนวน ซึ่งไม่เป็นไปตามระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ กรมบัญชีกลาง จำกัด ว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน พ.ศ. 2545 ข้อ 19 กำหนดให้ เงินสดและเอกสารการเงินที่สหกรณ์ได้รับในแต่ละวันให้นำฝากธนาคารเมื่อสิ้นเวลารับจ่ายเงินในวันนั้น

จากการสังเกตกระบวนการรับ-จ่ายเงินสด พบว่า เจ้าหน้าที่สหกรณ์มิได้แยกเงินสดย่อยที่เก็บรักษาเพื่อใช้จ่ายในสหกรณ์กับเงินสดที่ได้รับในแต่ละวันซึ่งเงินดังกล่าวมิใช่เงินสำหรับใช้จ่ายในสหกรณ์แต่เป็นเงินที่ต้องนำฝากตามระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์กรมบัญชีกลาง จำกัด ว่าด้วยการรับจ่ายและเก็บรักษาเงิน พ.ศ. 2545 ข้อ 19 ทำให้เงินสดย่อยไม่เคลื่อนไหวประกอบกับในปัจจุบันสหกรณ์จ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ จึงทำให้การใช้จ่ายเงินสดลดลง โดยในระหว่างเดือนมกราคม 2566 สหกรณ์มีการใช้จ่ายเงินสดรวมจำนวน 15,335.04 บาท

ดังนั้น เห็นควรให้สหกรณ์ทบทวนกระบวนการรับจ่ายเงินสด พร้อมทั้งสำรวจข้อมูลการใช้จ่ายเงินสดรายวันอย่างน้อย 6 เดือนย้อนหลังเพื่อทบทวนนโยบายการเก็บรักษาเงินสดให้สอดคล้องกับการใช้จ่ายเงินในปัจจุบันที่สหกรณ์จ่ายเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และลดภาระการควบคุมการเก็บรักษาเงินดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ได้แจ้งให้ผู้จัดการสหกรณ์ทราบในเบื้องต้นแล้ว

3.2.2 เงินฝากธนาคารและเงินฝากสหกรณ์อื่น

เงินฝากธนาคาร และเงินฝากสหกรณ์อื่น ณ วันที่ 31 มกราคม 2566 สหกรณ์มีเงินฝากคงเหลือ ประกอบด้วย เงินฝากกระแสรายวัน จำนวน 1,000 บาท เงินฝากออมทรัพย์ จำนวน 39.31 ล้านบาท เงินฝากสหกรณ์อื่น จำนวน 210.96 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 250.27 ล้านบาท ซึ่งมียอดคงเหลือตรงตามสมุดบัญชีฝากและเอกสารที่สหกรณ์ที่ฝากเงินออกให้

3.2.3 การควบคุมภายในด้านการเงิน

การควบคุมภายในด้านการเงินมีความเหมาะสม มีการสอบทานการปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ตามลำดับขั้น

3.3 ด้านสินเชื่อ

จากการตรวจสอบหลักฐานประกอบการให้สินเชื่อแก่สมาชิกประจำเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ซึ่งมีการให้สินเชื่อแก่สมาชิกในระหว่างเดือนจำนวน 210 ราย เป็นจำนวน 41.72 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้สามัญ จำนวน 34.64 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 83.03 และเงินกู้ฉุกเฉิน จำนวน 7.08 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.97 ยอดการให้กู้แก่สมาชิกตรงกับยอดคงเหลือตามทะเบียน

สหกรณ์ได้มีการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการให้เงินกู้ไว้อย่างเหมาะสมโดยได้รับอนุมัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และเป็นไปตามระเบียบที่กำหนด มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการกู้เงิน ได้แก่ หนังสือสัญญากู้เงิน การค้ำประกัน ครบถ้วน และมีการบันทึกรายการบัญชีทุกรายการถูกต้องครบถ้วน อย่งไรก็ดี พบเอกสารประกอบการกู้เงินบางรายการยังบันทึกรายละเอียดไม่ครบถ้วนซึ่งได้แจ้งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการบันทึกข้อมูลให้ครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว

3.4 ด้านเงินรับฝาก

การปฏิบัติงานด้านการรับฝากและถอนเงินถูกต้องตามเอกสารการฝากและถอนเงินรับฝากบันทึกบัญชีครบถ้วน เป็นปัจจุบัน โดยส่วนใหญ่จะนำเงินฝากออมทรัพย์พิเศษผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตามประกาศสหกรณ์ออมทรัพย์กรมบัญชีกลาง จำกัด ฉบับที่ 9/2562 เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการรับเงินและการจ่ายเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์กรมบัญชีกลาง จำกัด ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ และมีสมาชิกบางส่วน เช่น ผู้รับบำนาญ นำเงินสดมาฝากที่สหกรณ์โดยตรง

ในระหว่างเดือนมกราคม 2566 สมาชิกนำเงินฝากออมทรัพย์พิเศษ จำนวน 9.08 ล้านบาท และถอนเงิน จำนวน 8.50 ล้านบาท

ทั้งนี้ ผู้ตรวจสอบกิจการได้หารือกับผู้จัดการสหกรณ์เรื่องการรับเงินรับฝากจากสมาชิกในเบื้องต้นแล้ว โดยผู้จัดการสหกรณ์จะกำกับดูแลการรับเงินรับฝากจากสมาชิก รวมถึงรายได้อื่นใดของสหกรณ์ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น อย่งไรก็ดี ผู้จัดการสหกรณ์จะพิจารณาการรับเงินสดเป็นรายครั้งตามความจำเป็นและเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับประกาศสหกรณ์ออมทรัพย์กรมบัญชีกลาง จำกัด ฉบับที่ 9/2562 รวมทั้งให้ระบบการควบคุมภายในด้านการรับเงินมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น

3.5 ด้านการบัญชี

มีการบันทึกรายการบัญชี (รับจ่ายเงิน) โดยมีเอกสารประกอบการบันทึกบัญชี การผ่านรายการบัญชีจากสมุดรายวัน ไปยังสมุดรวมบัญชีทั่วไปครบถ้วน ถูกต้องในสาระสำคัญ เป็นปัจจุบัน และเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของสหกรณ์ และระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. 2560

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

อมรรัตน์ พองมูล.
(นางสาวอมรรัตน์ พองมูล)
ผู้ตรวจสอบกิจการ